

Datum
2020-05-15
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2020-1037

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss från Socialdepartementet - Översyn av yrket personlig assistent STK-2020-545

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden tillstyrker utredningens förslag.
De kommentarer funktionsstödsnämnden önskar framföra framgår av rubrikerna nedan.

Yttrande

Tillståndsprövning och tillsyn

Funktionsstödsnämnden instämmer i vikten av att Socialstyrelsen tar fram ett nationellt utbildnings- och kunskapsmaterial som riktar sig till alla berörda assistansutförare. Därför anser funktionsstödsnämnden att förutsättningarna bör prövas att medverka i olika utbildningsinsatser också kopplas till tillståndsprövningen. Konsekvenserna av att inte medverka i olika utbildningsinsatser skulle innebära att tillståndet på nytt prövas av Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Att IVO ska få utökat kontroll och tillsynsansvar välkomnas av funktionsstödsnämnden. Dock behöver deras arbete med tillsynen kopplas till tillståndsprövningen när det gäller olika områden. Hur assistansutföraren förhåller sig till gällande regelverk vad gäller arbetsvillkor, utbildning, egenvård samt samverkan med andra aktörer som kommun, försäkringskassan och hälso- och sjukvården. För att säkerställa detta bör en översyn ske hur IVO ska genomföra uppföljningen av tillstånden samt samverka med försäkringskassan, arbetsmiljöverket och kommunerna m.m.

Samverkan myndigheter

En översyn bör även ske med anledning av att kommunerna och Försäkringskassan har ett delat ansvar för assistansen, i dagsläget försvårar sekretessen samarbetet vilket är viktigt i samband med utredning av oseriösa utförare. Förvisso finns Lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen som gäller underrättelse och mer övergripande information. Kommunen är dock utanför samarbetet som finns mellan

Skatteverket, Försäkringskassan, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. Myndigheterna kan i många fall utbyta information och hänvisa till generalklausulen i sekretesslagstiftningen, förutsättningarna bör prövas för att ytterligare underlätta samarbete och där kommunerna involveras.

Egenvård

De förslag som föreslås avseende egenvården vitsordas, funktionsstödsnämnden anser dock att en mer genomgripande utredning behöver göras avseende egenvården. Egenvårdens utformning är behäftad med tolkningssvårigheter som kan leda till otydlighet vilket i förlängningen kan drabba såväl brukare som den som utför insatsen. Lagrådet gjorde en prövning av personlig assistans vid hjälp med andning (lagrådsremiss 2019-05-29). Lagrådet är kritisk till normgivningen kring egenvårds begreppet och den otydlighet det skapar vid tolkning. Den gränsdragningsproblematik som otydligheten medför vid tillämpningen och utförandet av egenvården i förhållande till hälso- och sjukvårdsinsatser bör utredas mer eftersom det är rättsosäkert.

Kommunens ansvar för ärenden som tas över från privata aktörer

Malmö stad har yttersta ansvaret för sina medborgare och det förekommer att privata assistansbolag avslutar uppdrag med kort varsel. Skäl kan variera men ett återkommande är att kostnaderna för insatsen inte täcks av intäkten. Kommunen får gå in och ta över uppdraget direkt. Vid byte av anordnare kräver Försäkringskassan att blankett ”Betalningsmottagare” ska vara inlämnad innan den 15:e varje månad före uppdragets start. Görs inte det går utbetalningen till brukaren eller den senaste anordnaren.

Konsekvenserna blir att kommunen inte får pengar för det de utfört. Administrationskostnaderna ökar för kommunen att återkräva pengarna. Har brukaren dessutom avslutat flera olika anordnare och där emellan använt kommunen får brukaren pengar utbetalt för assistansen vilket medför risk att pengarna inte kommer till den som anordnar assistansen. Således bör det inte vara ett krav från Försäkringskassan att kommunen redan månaden innan ska anmäla in ett uppdrag som de inte har kännedom om. Dessa rutiner bör ses över.

Sjuklöner

Funktionsstödsnämnden anser att förslaget om att ge de privata assistanssamordnarna ansvaret för att finansiera assistenternas sjuklöner är positivt och kommer att tydliggöra assistansbolagens arbetsmiljöansvar.

Förhöjt timbelopp

Avseende kartläggningen hur det förhöjda timbeloppet används för behov av särskild kompetens vitsordas. För att i dagsläget få denna ersättning måste brukarens schematid avseende obekvämt arbetstid överskrida 50% på en vecka.

Denna bestämmelse är enligt förvaltningens erfarenhet ett hinder eftersom det finns andra brukare som har behov, vad gäller särskild kompetens, men inte kommer upp till den tröskeln som 50% obekväma arbetstid per vecka innebär.

Avslutningsvis

Funktionsstödsnämnden vill avslutningsvis understryka den viktiga roll yrkesgruppen personlig assistent har för funktionsstödsnämndens målgrupper och deras möjligheten att leva ett självständigt liv med goda levnadsvillkor. Det är av detta skäl viktigt att ge denna yrkesgrupp goda möjligheter och villkor för att utföra sitt uppdrag.

Funktionsstödsnämnden uppmanar även utredarna att fortsätta använda sig av kunskapen från de kommunala utförarna i det fortsatta arbetet kring översyn av yrket personlig assistans.

Ordförande

.....
Roko Kursar (L)
.....

Nämndsekreterare

.....
Jesper salö
.....

Carin Gustafsson (V) lämnar ett särskilt yttrande i ärendet.
(Bilaga 2 till protokollet)